

Kop op, Herman!

Over het boek

Auteur: Yvonne Jagtenberg

Illustrator: Yvonne Jagtenberg

Uitgeverij: Gottmer

Over de maker

Yvonne Jagtenberg studeerde Pabo (lerarenopleiding) en een Kunstopleiding.

Aanvankelijk ging ze aan de slag als beeldend kunstenaar en maakte ze schilderijen.

Al vrij snel werd ze illustrator. Ondertussen zit Yvonne Jagtenberg al meer dan 30 jaar in het vak. Ze illustreerde voor zowel Nederlandse als buitenlandse uitgeverijen.

Haar boek "Balotje" is bijvoorbeeld uitgegeven in negen talen. De laatste jaren toont ze zich als volledig prentenboekmaker. Ze won diverse prijzen. In 2020 kreeg ze nog het 'Gouden Penseel' voor "Hup Herman!". Ook dit boek gaat over Herman, een stoer eigenwijs zwijntje.

Korte inhoud

Herman voelt zich niet zo lekker. Wat er precies aan de hand is, weet hij niet.

Opgevrolijkt worden of zijn kop op houden, helpt niet. Zich overgeven aan het knagend gevoel en de tranen laten rollen, lucht op.

1. VOOR HET LEZEN

MATERIAAL

- muziekfragmenten die horen bij de (basis)emoties blij, bang, boos, verdrietig...
- geluidsboxen om muziek te kunnen afspelen
- spiegel
- groot wit blad papier voor elk kind of grote rol papier voor de groep
- verf: zwarte verf en felle kleuren (+ eventueel fluoverf of lichtgevende verf)
- penselen
- bekertjes water om de penselen in uit te spoelen
- eventueel vod

1.1. Exploreren van eigen emoties in beweging en beeld

- Leg de bladen papier op de grond en zet bekertjes met verf in de buurt.
- Zet het muziekfragmentje op dat hoort bij de emotie 'bang' en laat de kleuters er naar luisteren. Doe dit vervolgens ook met het blij muziekfragment. Laat ze de verschillen in de muziek eventueel verwoorden. Vraag ze om met hun hele lichaam de emotie uit te beelden. Bekijk samen met hen hun lichaamshouding en hun mimiek.
- Zet daarna het muziekfragment van bang op en laat ze hierop bewegen. Vraag naar de manier waarop ze bewegen (traag, snel, in afzonderlijke frases of gehelen, klein, groot, houterig...). Voor veel kleuters is het moeilijk om over emoties en beweging te praten. Daarom mag je deze stap er ook tussen uit laten.
- Laat ze op het einde naar elkaar toe dansen.

- Wanneer de muziek stopt, laat je hen 'bevrozen in hun beweging' en vraag je hen om daarbij een heel bang gezicht te trekken. Laat ze zo expressief mogelijk zijn. Geef hen inspiratie door uitdrukkingen en houdingen te benoemen bij andere kinderen ("Kijk eens naar de blik van X", "Zie je hoe Y staat?" ...). Neem een foto.
- Laat ze terugdenken aan de bewegingen die ze gemaakt hebben. Zet eventueel het stukje muziek op om er terug even in te komen.
- Laat hen kiezen tussen de verschillende kleuren verf.
→ Welke kleur past bij jouw gevoel? Er is geen juist of fout.
- Vervolgens laat je hen in die kleur de beweging die ze maakten, schilderen op het blad papier. Enkele losse strepen volstaan! (een rondje, een lijn, stipjes...).
- Doe dit zo met de verschillende muziekfragmenten en de verschillende gevoelens. Leg het werk daarna aan de kant.

1.2. Inleven in de emoties van het boek

Bekijk samen met de kleuters de foto's en laat ze zowel naar de gezichtsexpressies als naar de houdingen kijken.

- Op welke foto voel jij je goed en waar voel jij je minder goed? Aan wat zie je dat? Hoe zie je dat bij de andere kinderen?
- Ga dan naar de cover van het boek. Hoe zou het zwijntje zich voelen? Hoe zie je dat?
- Lees de titel voor. Wat betekent de titel? Waar zou het verhaal over gaan? Hoe zou het boek er uitzien?

2. TIJDENS HET LEZEN

- Focus je tijdens het lezen vooral op de emoties in het boek (zowel in het verhaal als in de illustraties). Kijk in de eerste plaats naar Herman, maar wellicht ontdekt een kleuter ook de kippen, die vaak het tegenovergestelde gevoel hebben.
- Laat ze eerste indrukken verwoorden, maar ga er nog niet te diep in. Wanneer ze iets zien of beginnen te fantaseren, mag je dit toelaten. Dwaal echter niet te veel af. Beperkt je tot het benoemen of bevestigen. Je kan er later op terug komen.

3. NA HET LEZEN

3.1. Emoties

De kern van het verhaal is: je mag je wel eens een dag minder voelen zonder meer.

- Hoe voelt Herman zich? (iets voelde niet fijn, een knagend gevoel, niet zo blij)
- Wat doen de kippen en de andere dieren om hem te helpen? ("kop op", zeggen de kippen, "kom erbij"; kraaien willen hem opvrolijken en zingen een lied)
- Wat helpt wel? Wat helpt niet? (wat de andere dieren proberen hielp niet; wenen en getroost worden door de haan wel)
- Hoe zit dat bij jou? Heb jij soms ook een mindere dag? Hoe merk je dat? Wat doe je dan? Wat doe je niet? Wat doen anderen om je te helpen? Helpt wenen?
- Is het verhaal zoals je het verwacht had op basis van de cover?

3.2. Illustraties en kleurgebruik

- Welke kleuren worden er gebruikt?
- Hoe worden de tekeningen gemaakt, denk je?
- Wat vind je van de stijl van illustreren? (mooi/lelijk/grappig/vreemd/...)?
- Kan je goed zien hoe de dieren zich voelen op de tekeningen?

3.3. Creatieve verwerking

Maak met je groep een groot schilderij in de stijl van het boek.

MATERIAAL

-
- verf: zwarte verf en felle kleuren (+ eventueel fluoverf of lichtgevend)
 - penselen
 - bekertjes water om de penselen in uit te spoelen
 - eventueel vod
 - gemaakt groepsschilderij
-
- Neem het gemaakte schilderij uit de oefening voor het lezen er terug bij. Of start hier met een groot wit blad.
 - Laat de kinderen met verf zelf een dier tekenen met de zwarte verf. Ze moeten zich niet beperken tot penseelstreken. Ze maken bij voorkeur grote zwarte vlakken.
 - Kijk samen met de kinderen naar het geheel.
 - Wat zou het geheel nog kunnen afmaken?
 - Hoe voelt het dier op het schilderij zich?
 - Laat hen het geheel afwerken door de dieren allemaal emoties te geven (met ogen, mond, houding, extra kleurtje...).
-

4. VERDER LEZEN

- Tierenduin / Geert Vervaecke (Lannoo, 2018)
 - Het zit in je vingers / Claire Zucdhelli-Romer (Standaard Uitgeverij, 2020)
-

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.